

Ishaja vsak dan
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Svezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) a vseh tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Glasilo iz naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, a. Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure od 2 pop. do 3 zvečer. — Glasilo 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne ravnajo plačila se ne sprejemajo in rokoplasi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

Novi boji okoli Port Arturja.

CIFU 26. (Reuterjev biro.) Japonci so vzeli v nspadih od 19. do 21. t. m. več vršnih pozicij. Sami priznavajo, da so v teh treh dneh izgubili 3000 mož; po ruskih poročilih znašajo te izgube trikrat toliko. Največi uspeh je zavzetje Kuropatkinove utrdbe, ki ščiti vodovod. Dne 20. t. m. je garnizija in prebivalstvo, ki sta bila v zadnjih treh tednih priložno v miru, zbudila se pred dnevom streljanja Japoncev, ki je pričelo na vsej fronti zapadnih utrdb. Konečno so Japonci v naskoku vzeli tri večje in 6 nezatajanih utrdb. Obstreljavanje je trajalo nepretrgoma. Na mnogih točkah so Japonci nastavili težko topništvo. Streljanje s Kuropatkinove utrdbe je med obstreljavanjem po malo ponehalo in ko so Japonci pričeli z naskokom, je skoraj popolnoma ponehalo. Če ravno spada Kuropatkinova utrdba k črti glavnih utrdb, ni v zvezi s tem Erlungšan v nevarnosti. Popoldne ob 5. in pol uri so Japonci zavzeli postranske utrdbe, ki gospodujejo nad Ičvanom. Rusi so večkrat s svojih pozicij napadli Japonce.

V sledeči noči je obstreljavanje trajalo nadalje, in je bilo poglavito namenjeno proti malim utrdbam, ki leže 3 milje zapadno od utrdbe Ičvana. Tudi Ičvan so Japonci silno obstreljavali. Polagoma je prenehalo obstreljavanje, nakar so pričeli Japonci naskakovati utrdbe, zadeli so pa na trdovraten odpor.

Japonci zavzeli utrdbo Ičvan?

LONDON 26. Poročilo Reuterjevega biroa iz Čifu o bojih pri Port Arturju od 19. do 21. t. m. in o zavzetju utrdbe Ičvan pravi dalje: Ogenj ruskih pušk in strojnih pušk je napravil grozno opustošenje med Japonci, ki so skakali preko prekopov ter trgali žične mreže. Konečno so udrli v utrdbo Ičvan, kjer se je pričel boriti mož z možem. Ker so bili Japonci v premoči, so Rusi podlegli. Boj je še le pomehal, ko so bili vsi branitelji ubiti oziroma ranjeni.

Vojaški izvedenci menijo, da postane položaj Port Arturja nevaren, ako vzamejo Japonci Erlungšan, Kikvanšan ali Ičvan in Andšan.

Omenjena poročila je prinesel semkaj neki verodostojen Kitajec, ki je dne 22. t. m. zapustil Port Artur.

Ne ve pa, se je li bitka nadaljevala dne 22. t. m., vendar poročajo osebe, ki so prišle semkaj za džunkah, da je bilo obstreljavanje tega dne le slabo. Potniki, ki so na nekem parniku dospeli semkaj iz Daljnega, potrjujejo vest, da se je tudi dne 24. t. m. vršil ljut boj.

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C. — č.

I.

Tako je umoval dobri učitelj Jakob, sklenivši za trdno, da se bo v bodoče bolj briga za svoje grlo, nego li za neumno pamet griških otrok. Veliko, kakor rečeno, ni umel, ali pred manjimi meščani, posebnoma mesarji, in pred prebivalci predmestja, je znal glasno predavati svojo drobno modrost, da so kar zijali vanj. To je tako in obo tako in drugače ne more biti, tako jim je Kuzmič klical pri čišči vina, to je tako, ker — hm — vam pravim jaz tako. In res so verovali vanj. Saj šolnik mora vedeti od ostalega sveta! Kuzmič je bil velik prijatelj novic, laščen in žejen je poslušal pripovedovanje o svetu in o tem, kar se dogaja po svetu. Ali v onih časih je bilo težko doznati, kaj delajo ljudje

Poročilo generala Saharova.

PETROGRAD 26. (Uradno.) Brzobjavka generala Saharova na generalni štab od 25. t. m. poroča: Predstraže sovražnika so se v zadnjih dneh približale klanec Katulin, vendar niso zamogle zasesti klanca, ker se je temu uprl oddelek naših spredajih čet. Sovražnik se je držal dosedaj pasivno. Na južni fronti se vrše skoraj vsak dan boji med predstražami.

Novi poveljnik druge mandžurske armade.

PETROGRAD 26. Poveljnik vojaškega okraja v Vilni, generalni adjutant Gripenberg je imenovan poveljnikom druge mandžurske armade. Povodoma tega imenovanja mu je car Nikolaj poslal sledeče lastnoročno pismo: Skrajni napor, s katerim se bojuje Japonska, trdovratnost, ki so jo pokazale japonske čete in njih velike vojne zmoglosti so me nagnile vojne sile na bojišču znatno pomnožiti, da se zamore v najkrajšem času doseči odločilni uspeh. Ker ne bo valed ogromnega števila armade možno, da bi jej le eden zapovedoval, sem torej sklenil razdeliti čete, ki so določene za Mandžurijo, v dve armadi. Dočim prepustim poveljstvo prve armade v rokah generalnega adjutanta Kuropatkina, imenujem Vas za poveljnika druge armadi. Vaše dolgoletno službovanje, Vaša vojna dejanja, Vaše vsestransko izkustvo o izvežbanju čet mi jamčijo, da boste pod vrhnim poveljstvom generala Kuropatkina vpešno vodili Vam poverjeno armado. Bog blagoslovi Vas in Vašo slavno službovanje za-me in za Rusijo. Vanj vedno naklonjen Nikolaj.

Japonci prodirajo proti severu.

MUKDEN 26. Japonci prodirajo proti severu. Rusi so že severno od Mukdena, le kozaki se še upirajo, toda brez uspeha.

Otvorjenje obhajalske železnice.

IRKUTSK 26. Obhajalska železnica je bila včeraj otvorjena.

Nemški princ na Japonskem.

TOKIO 26. Princ Anton Hohenzollernski je dospel semkaj ter je bil vsprejet od zastopnikov oblasti.

Brzobjavne vesti.

Deželna zbor.

PRAGA 26. Danes je deželni maršal otvoril z nagovorom deželni zbor.

BRNO 26. Danes popoldne je bil otvorjen deželni zbor.

Škoda provzročena valed suše.

PRAGA 26. Deželni kulturni svet je izdelal spomenico, po kateri je škoda, ki jo je provzročila na Češkem izredna suša na sošivji, ječmenu, ovsu, krompirju, sladkorni repi, ocenjena na približno 251 milijonov kron. Spomenica zahteva, naj se podeli težko prizadetim poljedelcem državna podpora.

po svetu. Učenost ne pada v hišo kakor sneg, niti se ne sesa iz prsta, a dobri učitelj Kuzmič je imel v svoji hiši samo knjžico, obvezajočo nekoliko kožastih lističev, na katerih so bila vpisana pismena in številke in molitev gospodaja. To so starine, ne pa novice. Nu, kakor vsaki človek v tiskih nahaja pomoči, tako jo je našel tudi glasoviti, strahoviti šolnik »Griških gorc«.

Bila ti so dve živi knjigi. Najprej vele-zgovorni Giuseppe Gialinello, mestni lekar, in pa prosluli Giacomo Cavagnoli zdravnik, ali, kakor se je sam pisal »medicus oppidi de Grech«.

Ta dva vredna moža sta bila najodličnejši glavi italijanskih, ali kakor se je govorilo, »vlaških« naseljencev na brdu Griču, katerih je toliko bilo v starem Zagrebu, da so imeli v mestnem svetovalstvu posebno kurije, kakor tudi Hrvatje, Nemei in Ogrji. Gialinello, rodom Florentinec, se je bil pred 10 leti naselil v Zagrebu ter je postal tudi »prisežnik« »vlaškega zbora«, dočim je bil Cavagnoli došel 5 let kasneje iz Farlanije, da bo skrbel za zdravje zagrebških meščanov.

Ruski minister notranjih stvari.

VILNA 26. Minister notranjih stvari knez Sviatopolk-Mirski, bivši generalni guverner v Vilni, se je danes uradno poslovil od tukajšnjih oblastnj, zastopnikov plemstva in prebivalstva. Ministru so bile prirejene prisrčne ovacije.

Saški kralj Jurij.

DRAŽDANE 26. Kralj se počuti dobro. Poročilo raznih listov, da je stanje kraljevo nevarno, ni resnično.

Tožba pred sodnim stolom — izobraženega sveta.

Govoril poslanec Vek. Spinčič v otvoritveni seji dež. zbora istrskega dne 21. septembra 1904.

Nad dvajset let je že, kar se shajam v tej visoki zbornici in čdkar govorim (Galerije ropotajo stolicami. Predsednik zvonil.) v svojem (Krik na galeriji. Predsednik jo opominja, da nikakor ne dopušča, da bi se kakor si bodi motilo govornika.) in v jeziku svojih volilcev, te velike večine prebivalstva Istre. V tem razdobju predsedovali so deželnemu zboru trije deželni glavarji. Prvi je znal naš jezik. Ni ga dosti rabil, ali nam je dopuščal in ni nam branil rabiti ga. Drugi, prednik sedanjega (Vrišč na galeriji traja dalje. Predsednik zvonil.) ne samo da ni znal jezika večine prebivalstva v deželi, ampak ga je tudi preziral in oviral na vse načine rabo tega jezika. Pod njegovim glavarjevanjem se je naravnost z nogami gazilo temeljne in druge državne zakone, in tudi deželne. Gazilo se je deželnozbornski pravilnik ter najvišje odloke ter (dloke raznih in najvišjih oblastnj v državi. V obče se je postopalo tako, kakor se ne bi postopalo v najbolj divjem kraju. Kršilo se je vse možne pisane zakone in pravila, a teptalo se je tudi zakone parlamentarizma, morale in kulture. Mi od manjšine in naš narod smo se večkrat pritoževali na c. kr. vladi, tu v zbornici in izven nje, radi takega postopanja, ali glas naš je bil vedno zastoj. Ta glavar je sedaj tu med poslanci, ni več glavar, ali on ni pal morda zato, ker je gazil zakone, ampak je pal (Krik na galeriji nadaljuje. Predsednik zvonil.) ker je med njim in večino in med bivšem — hvala Bogu! — namestnikom došlo do navskrižij. In da njegovo postopanje proti nam ni bilo vzrokom njegovemu odstopu, to nam kaže tudi imenovanje sedanjega glavarja. S čim si je pridobil zaslug, da je postal deželnim glavarjem? Bil je že javen faktor, župan največjega mesta v deželi, občine Pala, kjer biva tudi veliko število Hrvatov in drugih Slovanov. Pa kako je postopal s hrvatskim narodom temkaj? Nikdar se ni posluževal hrvatskega jezika in celo ni dovoljeval, da bi se ga rabilo. Med drugim ni hotel podpisati ni enega spričevala o ubožtvu, ako je bilo hrvatsko. Preziral je naš jezik in narod, a to

Da-si ta vredni Eskulapov sin ni videl medicinske šole padovanske, vendar je njegova učenost na daleč slula, da niso le meščani — ki so se itak večinoma doma zdravili, ali so klicali zdravnika samo k umirajočemu bolniku — ampak so tudi duhovna gospoda in velikaši, prihajajoči v Zagreb, poznali njegovo »vomitiva«, purgancije in pijavke, ker to so bila trojica glavnih zdravil »vrača Jakoba«, kskor mu je govoril svet. Tedaj ni bilo mnogo razlike med zdravnikom in lekarnarjem. Jeden je drugemu kvaril poklic, zdravnik je kahal zdravila, lekarničar pa zdravil ljudi. Čudno, da ni bilo ne zavisti ne boja med Cavagnolijem in Gialinellom. Bila sta si prijatelja ne le samo zbog istega plemstva, ampak tudi zato, ker razum njiju ni bilo v mestu ne zdravnika ne lekarničarja ter je bilo bilo vse zdravje meščanov izročeno njiju rokam. Bilo je torej jako koristno za Furlana in za Florentince, da sta tajnosti svoje umetnosti in znanosti skrivala med seboj pred neukim svetom. K temu sta bila oba ne samo pismena človeka, ampak tudi kolikor toliko večja latinakemu govoru ter sta si dopiso

so mu menda tiste zasluge, ki so ga povzdigile na to mesto. Kakor deželni glavar je rezposlal — kolikor je meni znano — okrožnice po občinah, ali samo v italijanskem jeziku, pa tudi hrvatskim občinam. Nam poslancem je isto tako doposlal poziv v prvo sejo in dnevni red te seje (Vrišč traja dalje. Predsednik zvonil.) samo v italijanskem jeziku in je s tem prezrl hrvatski jezik.

Danes, gospoda, ko je predstavitelj c. k. vlade govoril slovenski, ni deželni glavar, predstavljajoči se prvokrat, smatral za primerno, da bi vsaj z jedno besedo izkazal spoštovanje hrvatskemu in slovenskemu narodu. (Vrišč traja dalje. Predsednik daja izprazniti galerijo ter pretrguje sejo za ta čas.)

Ko je seja zopet začela je rekel predsednik, da je mislil, da posl. Spinčič poda le kratko izjavo.

Spinčič: To je interpelacija, vprašanje do gosp. predsednika. Rekel sem, da je novi gosp. glavar in predsednik deželnega zbora že ob raznih prilikah in tudi danes prezrl jezik hrvatskega in slovenskega naroda v Istri, torej jezik večine prebivalstva v tej pokrajini, a s tem tudi narod sam. Njemu ne zamerjam jaz toliko, ker je vsprejel to čast, ker on misli gotovo, da bo mogel v svojem novem svojstvu, po svojih načelih, čim bolj delovati za poitaljančenje te dežele. Ne pritožujem se niti pri c. k. vladi in nje predstaviteljih, ker so naši glasovi pri njej glas vpjočega v puščavi. Jaz povdarjam to tukaj javno — v kolikor ni javnost sedaj izključena, ker je galerija izpraznjena —, pred izobraženim svetom, da se bo vedelo, kako se še danes, na početku 20. stoletja, postopa z jednim delom naroda, ki je toli zaslužen za civilizacijo vse Evrope!

V svojem in v imenu svojih tovarišev protestujem najsveteje proti imenovanju deželnim glavarjem in predsednikom te zbornice človeka, ki niti ne pozna jezika večine prebivalstva niti ga ne spoštuje, marveč ga očitno prezira.

Samo iz radovednosti vprašujem presv. g. predsednika, da li mu je c. kr. vlada stavila kake pogoje, ko ga je imela predstaviti Njegovemu Veličanstvu v imenovanje za deželnega glavarja, oziroma, kakovi so bili ti pogoji, in kaj je gospod predsednik odgovoril na to.

Zvršil sem. (Odobranje na strani manjšine.)

Rusko-japonska vojna.

Trst, 26. septembra 1904.

Še sedaj traja besedni boj na papirju česnikov ob vprašanju: na kateri strani je bil uspeh bojev pri Liaojangu. Veščak v »Politiki« sodi, da so Japonci res dosegli taktično ta uspeh, da so preprečili grozeče jim ofenzivno napredovanje Rusov. Strate-

vala z rojaki v svoji domovini, od česar so po mestu dežavali največ novice, a to je njima, seveda, povečevalo ugled med meščani »Griških gorc«. Ni čuda torej, da je tudi šolnik Jakob Kuzmič, ki je vsaj po imenu svojega poklica smatral samega sebe za učnega človeka, skušal približati se tej »vlaški« dvojici. To se mu je tudi posrežilo. Z Iravnik in lekarničar sta ga vsprejela v svoja prijateljstvo ter sta tak postala virom njegovega znanja. Ta trojica, zdravnik, apotekar in šolnik, so bili za oko jedro učenosti vsega mesta, ako ne štejeimo duhovnika sv. Marka in mestnega notarja.

Vrgši knjžico na polico in pohranivši šibo za gredo, se je dvignil šolnik, da obišče prijatelja lekarničarja. Počas, umerjenim korakom je stopal po beneški ulici. Jakob Kuzmič je bil nizek, debelkast človek kratkih rok in nog. Šlasta mu glava ni imela vrata; a tudi jako pičlo čraih las. Oko mu je bilo pri očesu, da bi skoraj mislil, da ima nad doigim velikim nosom samo eno obrv, ki je vsopredno tekla z debelimi brkami.

(Pride še.)

gično pa je bil na strani Japoncev odločen n e v s p e h. Ne le, da so popolnoma zgrešili svoj glavni cilj, ki je bil: poraziti Kuropatkin v tem trenutku, ampak so jim oni boji provzročili zamudo za najmanj 25 dni. 13 dni so potratili za brezvapešne boje, ostale dni pa jih je Kuropatkin prisilil v mirovanje v operacijah. Japonci morajo torej začetni z nova, ako hočejo doseči pravi vseh. Takov vseh pa ne obstoji v samem zasedanju dežele za sovražnikom, ki ni bil porazen. Ampak o rasničem vseh bi mogli govoriti Japonci le tedaj, ako bi porazili rusko glavno vojsko. Tega pa niso dosegli, pač pa so zopet zamudili mnogo časa. A to je prav tisto, po čemer stremi Kuropatkinova strategija.

Japonofilski listi zatrjajo, da se Japonci brzo in skrbno pripravljajo za takov odločen udarec. Velika bitka pri Mukdenu da more začetni vsaki hip. Ker nam pa to zatrjajo že mnogo dni, ne da bi bilo prišlo do tiste velike bitke, si usojamo tudi še to pot dvomiti, da pride res ravno pri Mukdenu do te velike bitke. Veščaki ne izključujejo marveč, da se vsa ta »velika bitka« razpusti v vrsto manjših bojev in da Rusi niti ne namerjajo resno braniti Mukdena.

Sedaj poročajo zopet iz Čfu, da so razmere v trdnjavi portarturski skupne in da mora ista pasti v najkrajšem času. Nu, vest je došla iz znane kovačije laži v Čfu, kjer navadno nič ne vedo in le izprašujejo razne »Kitejce«, ki ali nič ne vedo, ali pa — lažejo. Vest o bližnjem padu Pert-Artura naj nas torej ne vznemirja. Škoda, da nismo nekaj časa sem šteli vse tiste »fortec«, ki so jih, glasom raznih poročil iz Čfu in sličnih lažnjavih gozdov, že zavzeli Japonci. Brzkone bi dobili število, ki bi daleč presežalo število fortov, ki jih sploh šteje trdnjava.

Borba za pravo našega jezika v cerkvi

na slovenskem jugu monarhije je, kakor vse kaže, stopila v akuten stadij. Mogočni in visoki vplivi, ki niso bili nikdar prijazni Slovanom — Jugoslovanom pa že celo ne! — so sedaj na delu, da bi iz cerkve ven zadali smrten udarec naši narodnosti, katere obstanku je ravno jezik v cerkvi eden glavnih temeljev. Delovanje teh mogočnih vplivov pa se je raztegnilo — kakor že rečeno — na ves jug monarhije, torej tudi na Hrvatsko. In našli so poslušnega orodja tu in tam.

Nu iz Hrvatske prihajajo jsko tolažljiva poročila, ki nam sporočajo, da so v velikem delu svečeništva na Hrvatskem narodno poštenje, značajnost in možki ponos toliki, da ne klonejo niti pred — mogočnimi dunajskimi vplivi. Eden za drugim se oglašajo ti svečeniški v narodnem nezavisnem novinstvu, a to ne le v obrambo pravice našega jezika v cerkvi, ampak tudi s pozitivnim nastopom proti njim, ki hočejo to pravico pogaziti, proti — mogočnim krogom.

Jeden teh svečeniškov je Matija Ilijašević, župnik in dekanjski notar v Rajcu (poddijakonat Gradiška na Hrvatskem). Ilijašević polemizuje najvpešneje s »Hrvatstvom« slavnim in njega dopisnikom iz Istre. (Ki ni mal samo po telesu, ampak tudi po duševnih zmognostih. Te njegove zmognosti se gibljejo v tako ozkem krogu, da ga niti v samostanu kapucinov niso hoteli. A ko je bil možiček pred par leti imenovan prodekanom, dvignila se je vsa duhovščina dekanata kakor en moč s protestom ter ni hotela niti priznati tega imenovanja, tako, da je bila cerkvena oblast primorana v imenovanje drugega prodekana! Takovi so povpeševatelji politične smeri, za katero deluje »Hrvatstvo« slavno, takovi so stebri političnega sistema na ordinarijatih v Trstu in v Poreču!)

Ta dopisnik iz Istre je ee svojim, z ene strani neverjetno nerodnim, a z druge skrajno pešidnim dopisom v »Hrvatstvu« slavnem hotel obraniti sedanjim sistem na vrhni cerkveni oblasti v škofiji tržaško-koperski in — to je glavno — potejiti resnično politična o misijo vladike Nagla! Argumenti in dejstva, ki jih navaja župnik Ilijašević v dveh člankih, priobčenih v »Obzoru« so do tal porušili ves ta poskus župnika iz Istre v »Hrvatstvu« slavnem. Izlasti pa podaja župnik Ilijašević tistega nesrečnega dopisnika iz Istre radi poskusa, da bi se »Naša Sloga« proglašala brezverskim listom, a ne zato, ker je morda napisala kedaj le jedno samo besedo proti veri, ampak jedino zato, ker je tu pa tam rekla kako ostrejo v obrambo hrvatske stvari proti njim, ki »bi morali biti sol zemlje in luč sveta«.

Monumentalen pa je ta le odstavek v članku župnika Matije Ilijaševića glede cerkvenega vprašanja v Rimanjih:

»Mi menimo celo, da bi se bila tudi žalostna stvar v Rimanjih vse drugače zvršila, da bi niti ne bilo prišlo do tega, ako bi bil tam (v Trstu) kak drugi škof. Slovence ali Hrvat. Pa tudi sedaj, ko se vidi, da ti ljudje (Rimanjci) nikakor ne popuščajo ter žele, da se jim pošlje vsaj unijatski duhovnik, škof Nagl ne prestopa meša pa meša; in, kakor nam je znano iz najzanesljivejšega vira, je sedanjim nemili zmešnjavi v Rimanjih največ kriv on, ker stoji pod vplivom tržaške italijanske irredente. Ako žele gospoda okolo »Hrvatstva«, da jim poslušimo s temi viri, smo jim radi na uslugo. Ali za sedaj jim prizanašamo.«

Tako govore svečeniški, tako vzvišeni. da bi jih razžalili, ako bi hoteli dopisnika »Hrvatstva« slavnega sploh le primerjati žnjimi. A ko govore tako taki možje, bilo bi le škodljivo, ako bi mi hoteli dostavljati njihovi sodbi le eno samo besedo.

Italijansko vseučiliščno vprašanje.

Sinočnja »Triester Zeitung« je doznala z Dunaja, da brzkone že danesnja uradna »Wiener Zeitung« donese statut glede osnove italijanskih pravnih kurzov v Inomostu. V soglasju s to vestjo javlja »Neue Freie Presse«, da bodo ti kurzi prostorno popolnoma ločeni od nemškega vseučilišča, ker bodo nameščeni v neki hiši v predmestju Wilten. A ločitev da bo tudi organizacija in ne samo prostorna. Italijanski kurzi da se razvijejo v povsem samostojno fakulteto z lastnim dekanatom. Le pravo promoviranje da ostane vseučilišču. Naredba vlade da bo posebno povdarjala, da je ta uredba le provizorična. Temu zatrdilo je gotovo namen, da potolaži Italijane. Da-li doseže svoj namen? Ne verjemo. Oaemu zatrdilo Italijani brzkone ne bodo dajali vere ravno zato, ker se hoče italijanske kurze razviti v posebno fakulteto s čim večjo samostojnostjo. Ravno po tej okolnosti bodo morda Italijani sklepali, da je ta uredba proračunjena za dlje časa in da je vsa akcija Italijanov za samostojno vseučilišče ponesrečila vsaj za nedogledne čase. Boj med Nemci in Italijani v Tirolu se utegne zopet pojstriti, čemur bi bila posledica ta, da se zopet razvije obstrukcija v deželnem zboru.

Češka obstrukcija bo nadaljevala!

Prški »Narodni listy« nspovedujejo nadaljevanje češke obstrukcije. — Ali ost izvajan praškega lista je obrnena tudi proti Poljakom. Pravi namreč, da je mogel ministerski predsednik, ne da bi bili protestirali oni, katere so Čehi smatrali za svoje prijatelje, javno izjaviti, da je vlada odločena za vsako ceno, da bo čuvala narodno poset Nemcev. Sedaj da je postopanje Čehov postalo jednostavno. Sedaj je izključeno vsako razmerje do predstavitelja sedanje vlade, a ne le razmerje poslancev, ampak vseh onih, ki resno smatrajo boj za najvažnejše interese češkega naroda. »Narodni listy« izjavljajo sicer, da ne vedo, kakovi bodo sklepi državnih poslancev, in da tudi niso pooblaščeni, da bi kaj poročali o tem. Vendar pa moremo — pravijo — smelo trditi, da češki poslanci ne mislijo spremeniti svoje dosedaje taktike, dokler to sedanja vlada na krmilu. Sedanja situacija je taka, da niti misliti ni na kako umikanje. Odnehanje od obstrukcije ne bi pomenjalo samo spremembe taktike, ampak ponižanje pred nemškim posestnim stanjem. »Narodni listy« izjavljajo, da ne napovedujejo obstrukcije morda s kako nado na pomoč Madjarov, češ, da bodo isti zahtevali parlamentarno rešenje carinskih in trgovinskih zvez. Praško glasilo je marveč uverjeno, da se vse reši s § 14. Čehi morajo nadaljevati z obstrukcijo, ker narodna čast to zahteva, pa naj bo nje vseh kakoršen si bodi.

Domače vesti.

Imenovanje v šolski stroki. Provizorični glavni učitelj na ženskem učiteljskem v Gorici, Herman Chiappolini je imenovan definitivem glavnim učiteljem na tem zavodu.

Občinski zastop v Dolini proti mestnemu magistratu v Trstu! Prejeli smo: Dne 5. septembra 1904. se je občinski zastop v Dolini sešel v sejo. Navzoči so bili: 9 obč. svetovalcev in 20 odbornikov.

Gosp. župan Josip Pangerc se je zahvalil obč. zastopu na izvolitvi županom, rekši, da je ta izvolitev za-nj častna, ali ta čast je tudi silno težavna. Naprosil je svetovalce in odbornike, naj mu bodo vaikdar na strani es

svojo pomočjo, in je priporočal, naj vsaki natančno in vestno skrbi za blagor občine in ljudstva sploh.

Predao se je prešlo na dnevni red oglašil se je za besedo občinski odbornik g. Luka Pangerc iz Doline, ki je rekel:

Mestni magistrat v Trstu, je dal v Žavljah napraviti na kazipotnem kamenu napis »Per Bagnoli«. S tem je hotel označiti da pot vodi v Boljuncce. V Ključu pa je dal prirediti napis »Per S. Giuseppe«: v Rimanje. To je skrajna in neodpustna predrznost mestnega magistrata, oziroma vladajoče kamora. Zato stavi sledeči nujni predlog:

Zastop občine Dolina polnoštevilno zbran v seji dne 5. septembra 1904, odločno protestira proti pačenju krajevnih imen, izlasti se strani javnih uradov, in zahteva, da se ravnokar imenovana napisa odstranita ter nadomestita s takimi, da bosta odgovarjala resnici, ter da se zraven italijanskega napisa postavi tudi slovenski. Kajti Boljuncce se od pamtiveka kliče »Boljuncce« a Rimanje so vedno »Rimanje« tudi v italijanskem jeziku.

Toliko nujnost, kolikor predlog sam sta bila sprejeta soglasno.

Prepis tega zapisnika se odpošlje te dni na c. k. namestništvo v Trst, da isto potrebno ukrene in naloži magistratovcem da odstranijo nepotrebne napise krajevnih imen, ki tu niti ne eksistirajo.

Radi teh napisov je ljudstvo tukaj ogorčeno. In ako onih kamenov ne odstranijo z lepa, bi se moglo zgoditi da si ljudstvo pomore samo.

Na tržaškem magistratu se motijo, ako menijo, da bodo vedno delali, kar hočejo. Časi prejšnjih let ko smo molče trpeli žaljenja in preziranja, ti časi so minoli. Sedaj se zavedamo svoje narodnosti in radi tega se ne puščamo več žaliti, kakor smo se puščali nekdanj.

Hočemo videti, da li vzkazujeta pri nas »Piccolo« in tržaški magistrat ali pa smo mi gospodarji na svoji zemlji!!

Miransky.

V spomin možu rodoljubu. Prejeli sme od rodoljubove roke. Pokojni umorjeni redar Jakob Negode je bil vrlo pošten, plemenit značaj, bil je pa tudi mož jako rodoljuben in še precej naobražen. Ko je bil še kakor podčastnik pri tukajšnjem polku, imelo ga je vse rado, zbog njegovega mirnega in priljubljenega vedenja. Vsak, kedor ga je poznal, kedor je z njim občeval, ga je imel rad. In sedaj, ko je hudobna roka umorila tega mirnega, dobrega moža, je marsikomu oko porosilo, ob izgubi njega, ki gotovo ni imel sovražnika. Ta mož je moral pasti kakor žrtva svojega poklica, in sicer pod roko človeka, ki se ga mora prištejati med prave iznečke človeštva. Kolikokrat si se predragi izrazil ob priliki sedanje vojne, kako je lepo in častno pasti v vojni za domovino; da, pal si ti, a pal si pod roko izprijenega, hudobnega človeka.

Negode se je večkrat pokazal kakor pravega rodoljuba. Ko je šel nosil vojaško suknje, in ko ni imel na razpolago mnogo sredstev, že tedaj je tu pa tam položil kako kronco za našo šolsko družbo. Negode je bil zvest čitatelj »Eдинosti«. Kar je ona rekla to je bilo pri njemu sveto. Kako se je veselil napredka tržaških Slovencev! Da, ta mož je padel, ni ga več med nami!

Sroe se mi trga, ko se spomim na ubogo, bolešno soprogo in na ona dva njegova otročiča. Kako je on skrbel za svojo družinico. Soproga je izgubila dobrega moža, otroka pa šolskega očeta.

Udovi pokojnega izražamo naše globoko sožale, s prošnjo na Vsemogočnega, naj jo tolaži v teh groznih urah, naj jej podeli zdravje, da bode mogla napram svojim otročičem vsaj deloma nadomestiti ljubljenega jim očeta.

Ti, pa dragi Jakob, sprejmi v trajen spomin teh par vrstic, in vedi da te ne pozabimo, da nam bode spomin na te vedno svet. Uživaj plačilo gori pri Vsemogočnemu!

Pogreb umorjenega redarja. Včeraj popoldne ob 2. uri sta zdravnik dr. Menz in dr. Veronese, kakor zaprisežena sdravniška izvedenca, izvršila v prisotnosti sodnega pristava dr. Polliacka raztelesenje umorjenega redarja Negodeta. Pri tem sta pa našla na truplu umorjenega še četrto rano, za katero se dosedaj niti vi vedelo. To rano je imel pokojni na hrbtu.

Potem ko sta zdravnik izvršila svoje opravilo je bilo truplo pokojnika izloženo ljudstvu, katero se je kar trlo v mrtvašnico.

Vsak je imel pomilovalno besedo za ubogo žrtve dolžnosti; da, še celo oni, ki navadno ne morejo trpeti redarja, so pomilovali žalosten konec tako mladega, popolnoma zdravega, močnega in lepega človeka. V marsikakem očesu so blestela solze. Prostor pred cerkvijo sv. Justa je bil natlačeno poln ljudstva vseh slojev.

Malo pred 3. uro so začeli redarji napravljati prostor za sprevod. Ob 3. uri se je sprevod začel pomikati iz-pred mrtvašnice. Spreveda se je udeležila ena cela stotnja redarjev, 1 oddelek orožnikov, 1 oddelek jetničarjev in 1 oddelek obč. redarjev, vsi v paradni obleki. Takoj za vozom je šla žalujoča udova, katero so morali dve osebi podpirati. Takoj za udovo je šel pa redar. ravnatelj, dvorni svetnik dr. Busich in g. Malalau, stražarski načelnik. Pogreba so se udeležili: predsednik prizivnega sodišča vitez Kindinger, major 97. pehotnega polka baron Knopp, vai policijski višji in nižji uradniki, mnogo sodnijskih višjih in nižjih uradnikov, istotako mnogo namestnišvenih uradnikov, a z majorjem baronom Knoppom deputacija častnikov 97. pehotnega polka. Na čelu spreveda je korakal mali oddelek redarjev, za istim je šla godba 97. pehotnega polka, a za godbo je korakal redar, ki je nosil križ. Voz je bil popolnoma pokrit z neštevilnimi vency, mej katerimi se je posebno iztical venci, katerega je pokojnemu svojemu podložniku poklonil redarstveni ravnatelj. Ta venci je imel na črnih trakovih zlatimi črkami napis — v nemškem jeziku, kakor skoraj vsi drugi — : »Žrtvi dolžnosti — redarstveni ravnatelj«.

Za vozom je pa korakalo, brez omenjenih oficijelnih deputacij, preko 1000 oseb. Cesta od sv. Justa pa do sv. Jakoba je pa bila ob obeh straneh polna ljudstva. Sploh je bil ta pogreb nekaj impozantnega, veličastnega in ginljivega. V sprevodu za vozom in mej ljudstvom, ki je stalo ob cesti si videl marsikatero roko, ki je nesla robeo k očem. Slišal si vslikke: »Revež, tako mlad...!« »Vboga žena...!« »Vboga otročiča...!«, a ta poslednji vsklik je imel tako moč, da ne le oni, ki ga je izrekel, marveč tudi oni, ki so ga slišali so si morali brisati z lie solze, katere jim je ta vsklik privabil iz oči.

Pred cerkvijo sv. Jakoba je duhovnik blagoslovil krsto, a ljudstvo se je razšlo, dočim je mrtvaški voz s truplom pokojnega Negodeta oddrhal proti pokopališču. Sledilo mu je kakih 100 kočij.

Na adresu resničnih socialistov. Iz Pule smo prejeli: Te dni je imela v našem mestu — v prostorih »All' Arco Romano« — neka italijanska »professoresa« — (kakor se sama zvočno nazivlje) predavanje o »materinskem naučnem jeziku«.

Da je ona priporočala, naj vsakdo, brez razlike vzgaja svoje otroke v materinem jeziku — kdo bi jej, ako je pošten in pameten, mogel oporekati?! Ali mesto da bi bila govorila tako, pametno, se je nerodnica epustila na opolzla tla politike, ter je začela dokazovati, da so to italijanska tla — torej legati!! — in da so zato vsi stariši dolžni vzgajati svoje otroke v italijanskem jeziku.

Med poslušalci je bilo tudi Neitalijanov! Potem takem je »professoresa«, ki je hotela govoriti o vzgoji v materinem jeziku, zahtevala od Neitalijanov na neitalijanski zemlji, naj svojih otrok ne vzgajajo v materinem jeziku!

Nu, mi se nočemo prepirati s to žnščino. Strmeli pa smo in bolelo nas je, ker so tem izvajanjem ploskali tudi socialisti hrvatske in slovenske narodnosti. To nas sil, da spregovorimo resno besedo na adresu resničnih socialistov. To storimo tem večo pravico, ker smo opetovano čitali v listih, kako so voditelji tržaških slovenskih socialistov na raznih političnih shodih glede vzgoje v materinem jeziku in glede naših zahtev na polju šolstva ubirali akorde, ki so nam bili simpatični. Zsto se obračamo danes do njih s pozivom, naj poskrbe, da njihova beseda na shodih preide v meso in kri med pristaši stranke. Prava, vspešna vzgoja je možna le v materinem jeziku. Ta je fundament, na katerem je zidati nadaljno naobrazbo. Zato pa je zahteva po vzgoji v materinem jeziku za vseh brez razlike v polnem soglasju s socialističkim programom in osebao še z našim — mednarodnost. Resnični socialist, roko na srce in povejte nam: nam-li morete zameriti našo nevoljo, ako čujemo hrvatske in slovenske socialiste, kako ploskajo govornici, ki ee zagreša direktno proti kardinalnim točkam socialističkega programa, ker se klanjajo ne le italijanski nacijonalni ideji, v ko-

likor je ista opravičena, marveč italijanski politiki — sezanja po tuji krvi in tuji lasti!! — Resnični socialisti naj le pomislijo, da tako nelogično in nedosledno nastopanje njihovih sostrankarjev ne škoduje nikomur več nego — ideji socializma.

Občni zbor moške družbe sv. Cirila in Metodija na Greti vršil se je sinoči ob jako lepi udeležbi. Poročili tajnika in blagajnika sta bili vsprejeti odobravanjem. Ob točki »Razni predlogi« oglasil se je za besedo g. kapelan Jakob Ukmar, ki je v drastičnih besedah povdarjal, kako bi zamoglo priti do boljših finančnih prispevkov ter je prosil, naj bi prihodnji odbor gledal na to, da se izvolijo zaupni možje, ki bi doneske nabirali ter s tem pripomogli do boljšega stanja podružnice. V drugem delu svojega govora je izvajal, da je škoda opustiti otroški vrtec, ker je isti ustanovljen popolnoma na verski podlagi ter se s tem vtrajajo verska čustva mladim otroščem. G. Godnik je v kratkih besedah odgovarjal, da je odbor že poskušal z izvolitvijo zaupnih mož, ki naj bi nabirali doneske da pa je bilo to brezspšno. Kar se tiče vzgoje v otroškem vrtcu, je povdarjal tudi govornik, da je ista res na podlagi verskega čustvanja, ali menil je, da bi bilo dobro, da bi se istotako gledalo tudi za »Legin« vrtec, ki je pod pokroviteljstvom g. župnika Jurizza!! Vrtec »Legin« pa nikakor ne deluje v verskem smislu. Poslegli so v debato še drugi gg. zborovalci, na kar se je prešlo na 5. točko dnevnega reda: »Volitev novega odbora.« V novi odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: Predsednikom: Ivan Gardol; tajnikom: Anton Bremie; blagajnikom: R. fael Piščano. Namestniki: Jakob Ukmar, Ljudevit Naberger, Iv. M. Bole. Pregledovalca računov: Matija Zaidaršič in Fran Štuka.

Novoizvoljen predsednik se je zahvalil zborovalcem za izkazano čast ter je zaključil zborovanje. Noto je sledila pevska zabava ki sta jo priredili pevski društvi »Slovenska Lira« in »Zarja« iz Rojana. Poročilo o tej zabavi priobčimo posebej.

Z nove železnice. Na Jesencah je novo kolodvorsko poslopje že pod streho in bo prihodnje pomlad popolnoma dovršeno. Jeseniški kolodvor bo eden največjih na Gorjenškem.

Vinska trgatav pevskega društva »Kolo« se je v nedeljo v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu jako dobro obnesla. Daljši dopis smo morali radi prostora odložiti za jutrašnje število.

Velika bitka s korjandoli, bode dne 9. oktobra 1904, pri sv. Ivanu v »Narodnem domu«. To priredi naša znana in vedno potrebna »Ženska padružnica družbe sv. Cirila in Metoda«. Natanjšeje pozneje.

Opeljena tatova. V neko trgovino svinjine in pijače sta prišla dva prijatelja. Naročila sta si za 22 novčičev svinjine in položila krono na mizo. Med tem je prišla v prodajalnico neka gospa, ki je položila poleg krono svojo novčarko. Prijatelj sta posabila priliko in sta odkurila iz prodajalnice z novčarko, pustivši svojo krono na mizi. Za nekoliko časa je prisopel v prodajalno neki postrežek z novčarko, čes, da jo ona prijatelj vračata, ker je bilo v novčarki — le 15 novčičev. To sta bila menda zmoviča bolj »nobele« vsta, ki se ne zadovoljujejo z bagatelno 15 novčičev.

Javna zahvala. Podpisano vodstvo se tim pčtom zahvaljuje v imenu tuk. učiteljstva in ubogih šolskih otrok čest. gospodu Ignacju Mihelju, gostilničarju v Trstu, koji je blagovolil darovati znesek 20 K za šolske potrebščine ubogim šolskim otrokom te šole.

Andrej Širok
šolski voditelj.

Gospodarstvo.

Slike o gospodarstvu v Ameriki.

Trgovska hiša posebne vrste za železnino v najširšem pomenu, s katero se ne more meriti v tej stroki nobena druga na svetu, je ona tvrdke Simmons Hardware Company v St. Louis-u. Ta trgovina dosega na leto 20 milijonov dolarjev ali 100 milijonov kron prometa in drži stalno v zalogi blaga v vrednosti 4 do 5 milijonov dolarjev. Blago obseja iz 50.000 različnih predmetov. Skladišča se nahajajo v šestih velikih hišah s podzemskimi med seboj zvezanimi prostori, od koder se nalaga blago naravnost v železniške vozove, pripravljene za to. Vsi ti prostori stoji po žični pošti v zvezi z osrednjimi

uradi, ki se nahajajo v sredini poslopja. Tem potom vrši se pisarni promet mej posamičnimi oddelki.

Od 2000 uslužbencev pripada približno ena tretjina na urade, ki so strogo ločeni v dva posebna oddelka. Eden oddelek, v katerem posluje približno 100 uradnikov, takozvani osrednji oddelek za nakupovanje, preskrbljuje promet s tovarnami in nabavitelji, katerih je na številu okolo 5000. V drugem oddelku, ki se nahaja v eni edini sobani in kjer posluje 525 uslužbencev, je centralni urad za razprodajo. Človeku v resnici imponuje, ko vidi vse to osebje, ki je razdeljeno po 50 raznih oddelkih, katerih vsaki obskrbljuje promet z določeno državo Unije ali s kakim zunanji odjemajočim okrožjem, kako opravlja z marljivo čebele odkazuje mu posle. 250 pisalnih in računarskih strojev deluje neprenehoma v oskrbi mladih dam, katerih vsaka mora v določenem času dogotoviti določeno množino pisem in faktur, ako noče, da jo odpuste kakor osebo, ki ne zadošča. 40 od teh dam obskrbljuje korespondenco na pisalnih strojih. To se vrši tem načinom, da drže v ušesih poslušniške fonografa, ki jim se svojega valjarja oddaja narakovanja predstojnikov posamičnih oddelkov. V ta urad prihaja na dan poprečno 5000 pisem in se odgovarja na 3—4000 naročil.

V sredini sobane nameščen je v obliki kroga poštni urad, kamor prihajajo pisma v koših. Tukaj se pisma s pomočjo stroja odpirajo, razdeljujejo na dolgih mizah, razvrščena po oddelkih polagajo v predale za to določene; in od tam se hitro raznašajo v oddelke, kamor spadajo.

Poslovni red hiše določa, da mora biti vsako naročilo tekom štirih ur, potem, ko je osrednji urad odredil izvršitev, izvršeno, upisano in »pozabljeno«.

Kako točno se mora vršiti poslovanje, da se tak promet obvladuje, ker ne zadostuje, da se naročeno blago odpošilja, ampak treba je veako naročilo tudi vknjižiti in praiskati, da li isto ne preseza kredita posamičnih odjemalcev, katerih je 60.000 na številu!!

Kakova organizacija je potrebna, da se ohranja skladišče, ki obstoji iz 60.000 različnih predmetov vedno tako asortirano, in da se isto pravočasno popolnjuje, tako, da se tudi neavardna naročila točno izvrši!!

Dva zanimiva primera naj služita v primer kako točno deluje ves aparat. Necega dne je firma ob 9. uri zjutraj prejela od enega svojih 250 zastopnikov in potovalcev v Združenih Državah brzozjavno obvestilo, da je trgovina necega odjemalca pogorela in da je treba istega brez odloga preskrbeti z novo zalogo. Že ob 5. popoldne istega dne oddana je bila brzozjavka, da je bil odposlan odjemalcu en cel vagon različnih predmetov, kakor jih je do sedaj jemal, v vrednosti 10.000 dolarjev.

Drugi slučaj: Iz necega rudniškega okrožja, kjer je bila buknila stavka, dospelo je brzozjavno naročilo na sto W. nebestrovih pušek in zajedno uprašanje, koliko tucih pušek bi mogli takoj dobiti. Tvrdka je odgovorila, da more odposlati takoj 1600 pušek. Čez nekaj ur došlo je naročilo na vseh 1600 pušk in še isti večer so bile odposlane.

(Pride še.)

Zdravljenje glasu. Glasom oglašja na merava gospa Nagel, lastnica zavoda za zdravljenje glasu v Interlaken v Švici otvoriti v Trstu tak tečaj. Ker si je ta gospa vesled dolga skušnje pridobila vse znanja ter je odpravila že mnogo jecljalcev, se je nadejati, da se bodo v obilem številu prijavi le na glasno bolne osebe.

Trgovina.

Borzna poročila dne 26. septembra.
Tržaška borza.

Napoleoni K 19.02—19.05, angleške lire K — do —, London kratak termin K 239.50 239.80 Francija K 95.—95.20, Italija K 95.—95.15 italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.35—117.60, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.40 — 99.70, ogrska krona renta K 97.60 97.90, italijanska renta K 102.75 103.25 kreditne akcije K 664 — 666 — državne železnice K 615.— 650 — Lombardi K 87.— 89.—, Lloydove akcije K 745.— 755.— Srečke: Tisa K 322.— 326.—, kredit K 465.— do 475.—, Bodenkredit 1880 K 303.— 318.—, Bodenkredit 1889 K 297.— 308.—, Turške K 132.50 do 134.50 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	v soboto	danes
Državni dolg v papirju	100.25	—
" " v srebru	100.20	—
Avstrijska renta v zlatu	119.35	—
" " v kronah 4%	99.50	—
Avst. investicijska renta 3 1/2 %	91.05	—
Ogrska renta v zlatu 4%	118.75	—
" " v kronah 4%	97.75	—
" " renta 3 1/2 %	88.95	—
Akcije nacionalne banke	1612.—	—
Kreditne akcije	663.—	—

London, 10 Lstr.	239.62 1/2	—
100 državnih mark	117.37 1/2	—
20 mark	23.48	—
20 frankov	19.03	—
10 ital. lir	95.10	—
Cesaraki cekini	11.34	—

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francoska renta 97.92 5%, italijanska renta 104.—, španski exterior 88.92 akcije otomanske banke 584.—.
Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi — unificirana turška renta 86.50 menjice na London 251.80, avstrijska zlata renta 102.87 ogrska 4%, zlata renta 100.75, Länderbank — turške srečke 126.75, parizka banka 12.27, italijanske meridionalne akcije 740.—, akcije Rio Tinto 14.21. Trdna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 88 1/2 Lombardi 3 1/2 srebro 26 3/4, španska renta 83 — italijanska renta 103 3/4, tržni diskont, 2 3/4, menjice na Dunaju — dohodki banke — izplačila bank — Trdna.

Tržna poročila 26. septembra.

Budimpešta Pšenica za okt. 10.20 do 10.21; za april 10.56 do 10.57 Rž za oktober 7.45 do 7.46; za april 7.91 do 7.93 Oves za okt. 6.78 do 6.79; za april 7.18 do 7.19 Koruza za september 7.15 do —, za maj 7.26 do 7.27.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje slabotno; mrtvo. Prodaja 18.000 meter. stolov, za 5, deloma za 10 stotink znižanja. — Pšenica in oves za 5 stotink znižanja. Vreme: lepo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 45.— ftk, za dec. 45.25

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave, vzdržano, 5 st. znižanja.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za september 37 1/2, za dec. 37 3/4, za marec 38 1/2, za maj 38 1/2, vzdržano. — Kava Rio navadna loco 37—38, navadna realna 39—42, navadna dobra 43—44.

Hamburg. (Sklep.) Sledkor za sept. 21.90, za oktober 22.70, za dec. 22.50, za januar 22.65. za maj 22.90, za avgust 23.20. Mirno. — Vreme: oblačno.

London. Sladkor iz reze surov 10 1/2 Sh Java 10.9 Sh. Mirno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.75, rž za okt. 16.25, za november-december 16.25, za nov. februar 16.65 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.90 za okt. 24.20, za november-december 24.65 za november-febr. 24.80 (mirno). Moka za tekoči mesec 31.70 za okt. 31.80, za nov.-december 32.15, za november-februar 32.35 (mlačno) Repično olje za tekoči mesec 49.50, za oktober 49.50, za nov.-december 49.50 za januar-april 50.25 (mirno). Špirit za tekoči mesec 50.25, za okt. 47.75 za nov.-december 45.— za januar-april 43.— (trdno). Sladkor surov 88° uso nov 26 3/4 — 27 1/4 (stalno), bel za tekoči mesec 30 3/4, za okt. 31 1/4, za okt.-jan. 32.—, za januar-april 32 3/4, (mirno) računiran 62—62 1/2. Vreme: lepo.

Poslano.

Antonija Kufersin iz Brezovice pri Materiji je mene podpisano obdolžila nelepega življenja. Podpisana sem bila prisiljena iskati zadoščenja na sodnji v Podgradu. Na razpravi, ki se je vršila dne 22. oktobra, se je izkazalo, da je bilo ono obdolženje brez vsake podlage in je bila Antonija Kufersin obsojena radi žaljenja časti na štiri dni zapora. V Trstu, dne 26. sept. 1904.

Marija Kufersin l. r.

Jecljanje!

V Trstu se otvori, ako se oglasi zadošno število udeležencev, tečaj za zdravljenje glasu. Jamstvo za popolno ozdravljenje. Neštevilno zahvalnih pisem, ki so po mnogih letih došle od ozdravljenih, kojim se bolezen ni povrnila.

Prijave sprejema uprava našega lista ali pa s priloženo znamko Mad. A. Nagel, Sprachheilanstalt Interlaken (Švica).

Dvorana za sodne dražbe v ulici Sanitá št. 23—25.

Uradne ure (samo ob delavnikih) od 8. do 12. predp. in od 4. do 7. popoldne.

DRAŽBE:

ki se vršijo od dne 27. avgusta t. l. naprej: Predmeti, ki se bodo prodajali na drobno ali pa v posameznih kosih so: barvan saten, batist, perkal, fuštanj, plašči za gospe, sukno za moške obleke, volneno blago za ženske obleke, moderci, preproge, srajce za moške in ženske, spodnje hlače, pogrinjala za postelje itd. itd.

Dr. N. Fertilo

specijalist za bolezni nosa, grta in ušes.

Ul. Torre bianca 45
(vokal Torrence).

TRST.

ORDINUJE: od 10—12 predp.: 3—4 pop. od 4—5 pop. brezplačno.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Anton Skerl mehanik

Piazza de'le Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

➔ Priprave za točenje piva. ➔

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Tovarna pobilstva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosarie (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno iz frank.

ANA vd. SELLES

je umrla danes po kratki bolezni, previdena se svetotajstvi za umirajoče. Od žalosti potrte naznanjajo podpisane v svojem in tudi v imenu svojih unukov in drugih sorodnikov to veliko izgubo vsem prijateljem in znancem.

Prenos zemskih ostankov predrage pokojnice se bo vršil v torek, dne 27. tek. m. ob 3. uri in pol popol. iz hiše žalosti št. 136 P. pri Sv. Ivanu (na Verdeli).

V TRSTU, dne 26. septembra 1904.

Marija Selles, hči.

Marija vd. Marinschek in Justa Gasperich, sestre.

Sozajlni poseti kakor tudi namenjene darila cvetlic naj se blagohotno opuste.

To obvestilo je smatrati kot neposredno.

Preo pogrebno podjetje Zimola, Corso 43.

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

➔ Provroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem. ➔

Priporočeno od najslovečih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi pričevali.

I. SERRAVALLO

Trst.

...zavarovanje človeškega življenja po najizrednejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko niti druga zavarovalnica. Zlasti je možno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Trstu.

Rezervni fond **29.217.694.46 K** Izplačane odškodnine: **78.324.623.17 K**

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižji cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdati podporo v narodne in občnokrajne namene.

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternel v ulici Giulia št. 76 (prej Stanko Godina)

je v dobroti vsakovrstne jestvine kakor: kavo, riž, testenine (napeljske), sladkor, turščeno in belo moko, naravno maslo, sveče, milo, jedilno olje I. vrste po 36 nvč.

Blago vedno sveže.

IVAN JANČAR

tehnični koncesionirani zobozdravnik v Trstu, ul. Torrente 32 II. n.

Delavnica za umetno zobovje. Izvršuje popolno zobovje iz kaučuka ali zlata po francoskem sestavu. Poprave v 2 urah. Cene zmerno. Sprejema od 8 - 6. pop.

Tovarna kisa

Bruschina & Krovath

Trst. — Riva Grumula 6 — Trst.

Zaloga vinskega kisa in različnih specialnih kisov.

Konkurenčne cene.

Tomasoni Ulisse — Trst

slikar-dekoratér.

Sprejema delo na deželi. — Dekoracije sob s parjem. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in mramor. Barvanje pohištva, podov itd. — Vse po zmernih cenah točno in hitro. — Delavnica: ul. Ugo Foscolo 21.

JOSIP TALAMINI

Trst — ul. della Pietà 13 (dvorišče) — Trst.

Zaloga istrskega in dalmatinskega vinarskega, vermutha ter najfinjšega refeska v botilkah.

Dostavljanje na dom.

Prodajalnica jestvin in kolonijal, napoljskih in tuzemskih testenin, olja, kisa in mila

Ivan Počkaj v Trstu

ul. Petronio 2, vogal ul. Settefontane.

Zaloga moke, šita, otrobov na izbero.

C. kr. priv.

Riunione Adriatica di Sicurtà

Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilance 31. decembra 1902.

Zadružna glavnica (od krjih vplačano K 5.200.000)	K 8.000.000
Rezervni zakladi dobičkov	7.133.580
zaklad proti vpadanju vrednostij javnih efektov	3.700.580
Rezervni zaklad premij za zavarovanja	71.255.752
Zavarovanja na življenje v veljavi	254.966.140
Izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva (1838—1902)	498.919.050

Društvo sprejema po jako ugodnih pogojih zavarovanja proti požaru, strelji, škodi vsled razstrelbi lomu kakor tudi prevozov po suhem in morju; sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po raznovrstnih kombinacijah, za glavnice, rente plačne do smrti ali po smrti zavarovanca, doto otrokom itd.

Zaloga obuvala in čevljarški mojster

Josip Stantič

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carinskega urada in skladišč, c. kr. priv. Lloyd. orož, c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ulica Rosario št. 2. — TRST

priloga svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljših voščilo (blks) = **Fredin**

Cene nizke Postrežba točna.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča svojo zalogo oglja, drva, premoga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom. Josip Muha, ulica Cavana (uhod ulica Cavazzeni št. 3).

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov

in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezanim pokrovom točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatlico
  - 1 krasna goldin ali niklasta okropna verižica s prive-om. Pariški sistem.
  - 1 gold n igla, za kravate z imitir. briljanti.
  - 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
  - 1 garatara (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
  - 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
  - 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
  - 1 zepno ogledalo v etvilju.
- Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tverka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika. Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo. Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasni žepni album s 15 razglednicami mesta Krakove.

Leon Doreghini v Trstu

Barriera vecchia 21 l. n.

Velika zaloga pohištva, manufaktur in tapetarij.

Prosi se za obisk. — Obširno dovoljenje kredita.

Nova trgovina z železjem

FRAN BALLIS

TRST — ulica Barriera vecchia št. 27 — TRST

Bogat izbor kmetijskega orodja, kuhinjske posode, brusnih kamnov itd. itd.

Se priporoča cenjenemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefono št. 847.

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge pedmete v shrambo v lastna za to pripravljena skladišča.

Edini tržaški zavod za **„VACUM-CLEANER“**.

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG

Točna postrežba in nizke cene.

CUNARD LINE

koncesionirana proga v Avstriji

TRST-NEW-YORK.

Redno prevažanje potnikov in blaga naglim parnikima. Najcenejše in najprikladnejše potovanje iz Avstrije v **AMERIKO.**

Izvrstna narodna domača hrana.

5 kron

cenejše od vsake druge konkurenčne proge. - -

Odlaz iz Trsta za New-York:

Parnika: „ULTONIA“ v soboto 19. septembra 1904.

„SLAVONIA“ v soboto 1. oktobra 1904.

nadalje vsako drugo soboto.

Za poizvedovanja in vozne listke obrniti se do avstrijskega domačega glavnega zastopa

SCHRÖDER & Co., Trst, ulica Carlo Ghega 8., I. nadstr.

ali pa do g. Franceta Nowy, konc. agent v Ljubljani, Marijin trg 1.

Zaloga izgotovljenih oblek

za moške in dečke

Velik izbor hlač za delavce.

Jako ugodne cene.

Ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone).

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Trajna razstava in izključna zaloga za Primorke vsakovrstnih kipov povsem umetniškega dela bedi od zmesi, romanskega kartona, opeke ali lesa razpel v vseh velikostih.

Lastna delavnica pianet, dalmatik, pluvial, roketov, kvadratov, kolarjev, mašnih srajc itd. Izvršujejo se tudi vsakovrstne veznine, zastave itd.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I in II. vrste, podob, vencev, križcev in svetelj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm in umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinjša za zastave, pregrinjala idr.

Zaloga misalov, ritualov, diurnov ter brezštevilo drugih mašnih knjižic, svečnikov, svetil, kelhov in ciborjev se srebrnim pokrovom.

Popravlja se vsakovrstne stvari. Naj se poskuša prepričati se o ugodnih cenah.

Zahteva naj se brezplačni cenik.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Podružnica v Celovcu. Polno vplačani akcijski kapital **K 1.000.000** Podružnica v Spjettu

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioriteta, komunalnih obligacij, sreč, delnic, valut, novcev in deviz.

Promesse izdaja k vsakemu krombanju.

Zamenjava in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predjzme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzi! izgubi

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Rakompt in inkasno mesto

Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.